

Mfv.III.10.836/2012/4.szám

A Kúria a Szabó & Zeller Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Bajnai Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bándi Gábor ügyvéd által képviselt Kft. alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 37.M.3289/2010. szám alatt indított és a Fővárosi Törvényszék 2012. június 1-jén kelt 49.Mf.638.303/2011/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.638.303/2011/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2010. március 3-án kelt rendkívüli felmondással, 2010. március 4. napjával megszüntette az általa gépkocsivezető munkakörben foglalkoztatott felperes munkaviszonyát. A felmondás „legfőbb” indokaként jelölte meg, hogy a felperes a délutáni fuvarszervezés során a 2010. március 4-i fuvarteljesítést megtagadta. A munkaviszony további fenntarthatatlanságául szolgáló okként jelölte meg továbbá, hogy a felperes - belső utasítást

szegve - nem vett autópálya matricát, ami miatt az alperes 79.200 forint büntetést fizetett ki és - mivel a felperes 2010. február elején is matrica nélkül közlekedett - további büntetések várhatók. Ezen túl a felperes egy alkalommal 49,60 euró autópályadíj kifizetéséről nem adott le bizonylatot, az okmányok kezelésével, a fuvarok teljesítésével kapcsolatban a felperes munkavégzése során állandó problémák merültek fel.

Az elsőfokú bíróság a felmondás jogellenességének megállapítására irányuló keresetet elutasította. A peres felek nyilatkozatai és a tanúvallomások alapján megállapította, hogy a felperes 2010. március 3-án, S. Gy. fuvarszervezővel, majd az alperesi ügyvezetővel folytatott telefonbeszélgetés során olyan kijelentéseket tett, amelyek a következő napra kiadott külföldi fuvarfeladat teljesítése megtagadásaként értékelhetők, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 104. § (1) bekezdésében írt lényeges kötelezettség szándékos megszegését pedig a bíróság - figyelemmel arra is, hogy a perbeli fuvarfeladattal az alperes a felperesen kívül más munkavállalót nem tudott megbízni, amiről a felperes is tudomással bírt - olyan súlyúnak értékelte, amely alapot adott az Mt. 96. § (1) bekezdés alkalmazására.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta. A felperes fellebbezésében foglaltak kapcsán kiemelte, hogy az Mt. 3. § (1) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettséget sértő magatartás a felperes részéről volt megállapítható, mert az Mt. 103. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint a 104. § (1) bekezdése megsértése jogszerűen vonja maga után a rendkívüli felmondást. A felperes csupán egy nappal korábban jelezte az alperesnek, hogy egyéb elfoglaltsága miatt nem tudja a fuvarfeladatot elvállalni, az alperesnek pedig nem volt felróható, hogy a speciális feladat teljesítését nem tudta úgy megszervezni, hogy a felperest mentesítse a munkavégzési kötelezettség alól. Az Mt. 104. § (2)-(5) bekezdésében foglaltak a perbeli esetre nem vonatkoztathatók, ezért az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem volt ok.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben az eljáró bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezését, keresetének helyt adó döntés meghozatalát és az alperes költségekben való marasztalását kérte a Pp. 206. § (1) bekezdése és az Mt. 96. §-a megsértésére hivatkozva.

Álláspontja szerint a tényállás megállapítására, azon tény jogerős ítéletben való rögzítésére, hogy a felperes egy nappal korábban jelezte elfoglaltságát, iratellenesen került sor. A felperes a perben úgy nyilatkozott, hogy 2010. március 3-án reggel 8 óra körül ő hívta fel K. T. fuvarszervezőt egyrészt, hogy jelezze, késik a konténer felvétellel, másrészt, hogy bejelentsen, március 5-én

igazságügyi műszaki szakértő szemlézi az autóját, ezért e napra több szabadidőt szeretne. A beszélgetés végén K. T.-sal abban maradtak, hogy a felperes a szakértőt megpróbálja „átvariálni” március 4-ére, K. T. pedig belföldi, illetve „korán végzős” fuvart ad neki. Ezt követően, délután 16 óra körül értesítette őt S. Gy., a másik fuvarszervező a március 4-i fuvarfeladatról, aki a felperessel való telefonbeszélgetés alkalmával azt közölte, hogy nem érdekli sem az, mit beszélt meg korábban K. T.-sal, sem az, hogy a felperesnek milyen elfoglaltsága van. K. T. tehát, tanúvallomásával alátámasztottan ígéretet tett a felperes problémája megoldására azzal, hogy garantálni nem tudja és nyilatkozott arról is, hogy betegség esetén az ADR megbízásokat megpróbálják átszervezni, ha pedig arra nincs lehetőség, lemondják vagy elcsúsztatják a megbízást. A felperes kiemelte S. Gy. tanúvallomása során tett azon előadását is, hogy március 3-án 14-15 óra körül adta a másnapi fuvarfeladatot a felperesnek. Mindezekből álláspontja szerint az a következtetés vonható le, hogy két, nem pedig egy nappal korábban kérte, hogy az alperes a munkaidejét hivatalos elfoglaltságára tekintettel szervezze meg. Ezen időpontban a beosztást az alperes még nem közölte, a felperes - eleget téve K. T. kérésének - eljárta annak érdekében, hogy az igazságügyi szakértő a találkozást március 5-éről március 4-ére tegye át. Mindezekből következően a felperes nem szegte meg az Mt. 3. § (1) bekezdésében írt kötelezettségét, azt az alperes szegte meg, amit alátámaszt, hogy tudott arról, hogy a felperesnek március 4-én hivatalos elfoglaltsága van, amelyet kifejezetten az ő kérésére szervezett át március 5-ről, az alperesre pedig jelentős hátrányt az ADR-s fuvar elhalasztása sem jelentett volna.

A felperes - az alperes együttműködési kötelezettséget sértő eljárása alátámasztásaként - hivatkozott a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kt.) 18/E. § (1) bekezdése, 18/D. § (1) bekezdése és 18/F. § (4) bekezdése megszegésére is. Előadta, hogy a 2010. március 3-i szolgálata 6 óra 30 perckor kezdődött és 21 óra 15 perckor fejeződött be, így 14 óra 45 percet dolgozott. A március 3-án közölt, következő napra szóló fuvarkezdési időpont 5 óra 30 perc lett volna, a Kt. által előírt 11 óra napi pihenőidő tehát nem volt biztosítva, ami ellentétes a nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás (AETR) kihirdetéséről szóló 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett AETR 8. cikk 1. pontjával is. A felperes ezen túlmenően hivatkozott arra is, hogy a hivatalos szervek előtti eljárás, figyelemmel arra is, hogy annak időpontját az alperes kérésére már módosította, olyan méltányolandó körülménynek minősül, ami a munkavégzés megtagadását jogszerűvé, a rendkívüli felmondást pedig jogellenessé teszi (Mfv.I.10.593/1998/3.).

Az Mt. 96. §-a helytelen alkalmazását a felperes - álláspontja

szerint általa el nem követett - a kötelezettségszegés súlyának értékelésének körében állította. Érvelése szerint az alperes - K. T. tanúvallomásából is kitűnően - felkészült a hasonló helyzetekre, lemondhatta vagy „csúsztathatta” volna a megbízást. Kiemelte az ügyvezető azon nyilatkozatát, miszerint a közös megegyezéssel munkaviszony megszüntetés felajánlását követően inkorrektnek érezte, hogy a felperes betegállományba került és a rendkívüli felmondást akkor foglaltatta írásba, amikor erről a felperestől SMS-ben értesült. Ez a nyilatkozat ellentétes a felmondásban szereplő indokokkal, amely körülmény értékelését az eljárás bíróságok elmulasztották. Az Mt. 96. § (1) bekezdésének tényállási elemei sem egyenként, sem összességükben nem valósultak meg, a bizonyítékok iratellenes és okszerűtlen értékelése, különösen a felperes együttműködési kötelezettsége betartását alátámasztó bizonyítékok figyelmen kívül hagyása a döntés megváltoztatását indokolja.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a perben meghallgatott tanúk egybehangzó vallomása bizonyította, hogy a felperes a nemzetközi ADR-s fuvarfeladat elvégzését, amelynek teljesítésével a perbeli időpontban - képesítése folytán - kizárólag őt bízhatta meg, a felperes megtagadta. A felperes a megelőző eljárásokban nem tette vitássá, hogy a munkamegtagadás - az Mt. 104. § (2)-(3) bekezdései alapján - nem volt jogszerű, az ezen túli okok miatti munkamegtagadás pedig a következetes bírói gyakorlat szerint alapot ad a rendkívüli felmondásra.

Az alperes szerint a felperes a Kt. rendelkezései megsértésére a Pp. szabályaival ellentétesen hivatkozott, ezek megszegését ugyanis a megelőző eljárásokban nem állította. A felperes azon előadását, miszerint a fuvarfeladat teljesítését azért tagadta meg, mert egy igazságügyi szakértőt várt személygépkocsija szemléléséhez, a perben semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá. A felperes elmondása alapján a szemlére egyébként sem egy hivatalos eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő részéről került volna sor, így az nem szolgálhatott volna alapul a munka megtagadására. Ezen túl a rendkívüli felmondás jogszerűségét az abban felsorolt ún. előzménycselekmények is alátámasztották, azok elkövetését a felperes az eljárás során nem vitatta.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az Mt. 96. § (1) bekezdése szerint a munkáltató, illetve a munkavállaló a munkaviszonyt rendkívüli felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a) a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ettől érvényesen eltérni nem lehet.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Legfelsőbb Bíróság/Kúria töretlen gyakorlata értelmében (BH 1995.193., BH 1999. 44.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésekre jutottak-e. A Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

A jogerős ítélet ilyen jellegű fogyatékoságban nem szenved és nem áll ellentétben az Mt. 96. § (1) bekezdésével sem.

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálata során abból indult ki, hogy a felperes és K. T. fuvarszervező között 2010. március 3-án lefolytatott megbeszélésből nem következett, hogy a felperest március 4-én nem terhelte munkavégzési kötelezettség. Ezt a felperes sem állította: K. T. tanúvallomásaival is alátámasztott előadása szerint - a jelzett elfoglaltság miatt - a március 5-i fuvarfeladat esetleges, K. T. által nem garantált módosításában állapodtak meg. A fentiek miatt az alperes együttműködési kötelezettséget sértő magatartása okszerűen nem támasztható alá azzal, hogy a március 3-án S. T. fuvarszervező március 4-re szóló fuvarfeladattal bízta meg a felperest.

A felperes a megelőző eljárásban nem, csupán a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy a szemlét a K. T.-sal lefolytatott megbeszélés eredményeként március 4-re tetette át (azt, hogy erről S. Gy. fuvarszervezőt, vagy az ügyvezetőt

tájékoztatta volna, az eljárás korábbi szakaszaiban és a felülvizsgálati kérelmében sem állította). A Kt. és az AETR rendelkezései alperes általi megszegésére a felperes ugyancsak a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott először, azt, hogy a munkaideje beosztásának szabálytalanságával kapcsolatban felhozottakat az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, fellebbezésében nem kifogásolta.

A Legfelsőbb Bíróság/Kúria - a Pp. 270. § (1) bekezdése és a 275. § (1) bekezdése értelmezése során - korábban már rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban olyan tényre, körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya, nem lehet hivatkozni. A jogerős ítélet felülvizsgálattal olyan kérdésben nem támadható, amely a korábbi eljárás tárgyát nem képezte. A Legfelsőbb Bíróság/Kúria számos határozatában (BH 1996.372.; KGD 2000/149.) mutatott rá arra is, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem lehet hivatkozni új jogcímre, illetve megjelölni olyan új jogszabálysértést, amelyre a fél a felülvizsgálati eljárást megelőző bírósági eljárásban nem hivatkozott. A rendkívüli perorvoslatnak csak olyan téves jogi álláspont vagy mulasztás szolgálhat alapjául, amely az eljárás korábbi szakaszaiban is a per tárgya volt. Amely kérdéssel ugyanis a korábban eljáró bíróságok erre irányuló kérelem, hivatkozás hiányában nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el (BH 2002.283., EBH 2002.653.). A Kúria ezért a fenti tények, körülmények értékelésének elmaradását, illetve jogszabályok megsértését eljárása során nem vizsgálhatta.

A perben nem merült fel adat arra nézve, hogy a felperest hatósági vagy bírósági eljárás keretében tartott szemlén terhelte volna megjelenési kötelezettség, maga sem tett olyan állítást, amelyből megállapítható lett volna az Mt. 107. § a) pontjában, vagy más pontjaiban szabályozott mentesülési ok fennállása. Az Mfv.I.10.593/1998/3. számú határozatban eltérő tényállású ügyben, nevezetesen amikor keresőképtelenség miatt hosszabb ideje távollévő, új munkakörbe átirányított munkavállaló kért időt arra, hogy az új munkakör ellátására való egészségi alkalmasságát a kezelőorvosával megbeszélje, mondta ki a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes magatartása nem minősült munkamegtagadásnak. Mindezek miatt a jogerős ítélet jogszabálysértő volta a felperes e körben előadott kifogásaival sem támasztható alá.

A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a munkamegtagadás, a munkavállaló Mt. 103. § (1) bekezdés a) pontban írt lényeges kötelezettsége szándékos megszegése a következetes bírói gyakorlat szerint alapot ad az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazására. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott azon körülménynek, hogy az alperesnek - gazdasági érdekeivel ellentétesen - a fuvarfeladat teljesítésére megbízójától módjában állt halasztást kérni, vagy azt lemondani, a kötelezettségsgzés

súlyának értékelésénél nem lehetett jelentőséget tulajdonítani.

Mindezek alapján a Kúria - a Pp. 275. § (2) bekezdésében meghatározott keretek között eljárva - arra a következtetésre jutott, hogy a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését és az Mt. 96. § (1) bekezdését, ezért azt, a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felperes az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2013. december 16.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő